

การแก้ปัญหาการอ่านวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน
แบบการ์ตูน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบวรเมณฑิ
The Solving Analytical Reading Problems by using the Technique of Using
Questions in Conjunction with the Cartoon Reading Promotion Books of
Mathayomsuksa 2/2 Students of Wat Bowornmongkol School

หทัยรัตน์ ชิตรัทธา¹ และ วิภาวรรณ เอกวรรณง²

Hathairat Chiratta¹ and Wipawan Eakwannang²

Received: May 18, 2020; Revised: June 19, 2020; Accepted: June 24, 2020

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาและสำรวจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียนที่ส่งเรียนที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย 3) เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนวิชาภาษาไทย และศึกษาศาเหตุของนักเรียนที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ 4) เพื่อศึกษาผลของนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน 5) เพื่อศึกษาข้อดีและข้อจำกัดจากเทคนิคที่นำไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการแก้ไขปัญหานั้น 4 คน ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินการอ่านวิเคราะห์ วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน ระยะที่ 2 การพัฒนานวัตกรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคำถามการอ่านวิเคราะห์ และระยะที่ 3 การนำนวัตกรรมการใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคำถามการอ่านวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 คือปัญหาการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ที่ผู้วิจัยกำหนดจำนวน 4 คน จากนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 27 คน ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตัวนักเรียน ได้แก่ ทักษะด้านการอ่าน นักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ สำหรับผลกระทบต่อผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามแผนที่ผู้วิจัยกำหนด สาเหตุของปัญหามาจากปัญหาด้านนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านเป็นส่วนใหญ่ ไม่สามารถการจำแนกสิ่งที่อ่านได้ว่า ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็นหรือความรู้สึกนึกคิด ระยะที่ 2 การพัฒนานวัตกรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคำถามการอ่านวิเคราะห์ ได้แก่วิธีการใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการ์ตูนเพื่อแก้ปัญหาการอ่านวิเคราะห์ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าความสอดคล้องที่ 0.86 ระยะที่ 3 ผลการนำนวัตกรรมการใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคำถามการอ่านวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนที่มีปัญหานั้น 4 คน ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 จำนวน 4 คน

คำสำคัญ: การอ่านวิเคราะห์, เทคนิคการใช้คำถาม, หนังสือส่งเสริมการอ่าน

¹นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail: oimeener@hotmail.com

¹Thai major students, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: oimeener@hotmail.com

²อาจารย์สาขาวิชาชีววิทยา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail: wipawan2512@yahoo.co.th

²Lecturer of Education major, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: wipawan2512@yahoo.co.th

ABSTRACT

The objective of this classroom action research was 1) to study and explore the problems that occurred in the classroom, 2) to analyze problems in the classroom that affect Thai language learning, 3) to study the causes of the problems in learning Thai language and study the causes of students who were still unable to solve problems, 4) to study the effects of innovation to solve problems in the classroom, and 5) to study the advantages and limitations of techniques used to solve problems in the classroom. The target group used in solving problems was 4 students who did not pass the evaluation criteria for reading. The research methodology consisted of 3 phases: phase 1 was concerned with the problem analysis in the classroom, phase 2 dealt with the development of innovations for problem-solving of analytical reading, and phase 3 was about using questioning technique together with the cartoon supplementary reading books to solve analytical reading problems. The results showed as follows: phase 1, the problem analysis in the classroom, it was found that the problem affecting learning performance of mathayomsuksa 2/2 students was the analytical reading problem of 4 from 27 students that did not pass the criteria set of 50%. The impact for the students as they were not able to analyze reading texts and the impact for the researcher was the learning management plans were not in accordance with the learning management plans that the researcher define. The main cause of the problem was the students were unable to classify the fact and the opinions of the texts. Phase 2, developing innovations to solve analytical reading problems, this innovation was the use of questioning technique together with the cartoon supplementary reading books to solve analytical reading problems that were checked by 3 experts with the value of the consistency index (IOC) of 0.86. Phase 3, the results of using questioning technique together with the cartoon supplementary reading books to solve analytical reading problems. It was found that 4 students passed the evaluation criteria of 70%

Keywords: analytical reading, questioning technique, supplementary reading books

บทนำ

การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เนื่องจากสังคมโลกเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และการแข่งขัน การอ่านจึงเป็นวิธีการสำคัญที่มีส่วนช่วยในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร และแนวคิดใหม่ ๆ อันจะเป็นการพัฒนาตนเองและรู้จักปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตามที่รัฐบาลกำหนดประเด็นปฏิรูปเร่งด่วน คือ พัฒนาคุณภาพคนยุคใหม่ ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 10) ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัตถุ เทคโนโลยี รวมถึงวิทยาการด้านต่าง ๆ การส่งเสริมให้ทุกคนมีความสามารถในการอ่านถือเป็นสิ่งจำเป็นในการค้นคว้าหาความรู้ การติดตามข่าวสาร สถานการณ์ เหตุการณ์ ความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับการเปลี่ยนไปของกระแสโลก การอ่านจึงถือเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ของประชากรทุกคน

การอ่านเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปรากฏอยู่ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ความว่า ให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 41) นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า นักเรียนต้องอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจ ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความ อย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนุนจากเรื่องที่อ่าน ดังนั้น นักเรียนจำเป็นต้องมีทักษะการอ่านวิเคราะห์ แล้วนำไปสู่การพัฒนากระบวนการความคิดในมิติของการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ รวมถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้การอ่านเกิดประสิทธิภาพสูงสุด นำไปประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวันได้

จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โรงเรียนวัดบวรเมศร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตระหว่างการจัดการเรียนรู้ภายในคาบเรียนและทำแบบทดสอบการอ่านวิเคราะห์ แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบวรเมศร ปีการศึกษา 2562 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 27 คน พบว่า สภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบมากที่สุดคือปัญหา การอ่านวิเคราะห์ เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 ตัวชี้วัด ท 1.1 ม.2/5 กำหนดให้ผู้เรียน วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ผู้วิจัยจึงใช้แบบทดสอบ เรื่อง เมื่อแพะกลายเป็นสุนัขจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อสำรวจนักเรียนที่มีปัญหา พบว่า การทำแบบทดสอบมีนักเรียนจำนวน 4 คน ที่ไม่ผ่านการทดสอบในเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ร้อยละ 50 ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการที่นักเรียนไม่สามารถจับใจความและตีความเรื่องที่อ่านได้

จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เรื่องการวิเคราะห์นิทาน เรื่อง เมื่อแพะกลายเป็นสุนัข พบว่า ผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านวิเคราะห์ เนื่องจากการวิเคราะห์เป็นทักษะของการอ่านระดับสูงกว่าการอ่านทั่วไป ดังที่กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 146) กล่าวว่า การอ่านวิเคราะห์เป็นระดับการอ่านที่สูงกว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผู้อ่านต้องใช้เวลามากในการอ่านเพื่อ แยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้เขียน ทั้งนี้ครูผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาการคิดของ ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้ ทำการศึกษานวัตกรรมเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว พบว่า การจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม เป็นเทคนิคที่นำมาพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน ขนาธิป พรกุล (2557: 176-186) กล่าว

ว่า เทคนิคการใช้ คำถามเป็นเทคนิคสำคัญของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาระดับ คำถามประเภทต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ ทั้งเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเป็นการสร้าง ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนา วิริยเวชกุล (2558: 64) ที่ได้กล่าวว่า เทคนิคการใช้คำถามเป็นวิธีการถามเพื่อให้ผู้เรียนตอบโดยใช้การสังเกต ความคิดเห็น เหตุผล ที่ใช้ความสามารถใน ระดับสูงกว่าความจำ อีกทั้งเพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์ในระหว่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิกรม มาประณีต (2559) ที่ พบว่า คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถาม ระดับสูง สูงกว่าก่อนเรียน และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนเมื่อเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถาม ระดับสูงส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยสูงขึ้น

จากความสำคัญและเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคการใช้คำถาม เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบวรเมณฑล ปีการศึกษา 2562 จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการอ่านวิเคราะห์ โดยสามารถนำ สิ่งที่ได้จากการอ่านผ่านกระบวนการคิดอย่างมีระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจำแนกและ แยกแยะส่วนต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและ สัมพันธ์กัน อีกทั้งยังหาข้อสรุปจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อพัฒนาไปสู่การอ่านเป็น จนสามารถนำประโยชน์ที่ได้จาก การอ่านไปแก้ไขปัญหาในชีวิตได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและสำรวจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียนที่ส่งเรียนที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2
3. เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนวิชาภาษาไทย และศึกษาสาเหตุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้
4. เพื่อศึกษาผลของนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2
5. เพื่อศึกษาข้อดีและข้อจำกัดจากเทคนิคที่นำไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องการแก้ปัญหาการอ่านวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริม การอ่านแบบ การดูน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบวรเมณฑล ปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยดำเนินการ ปฏิบัติโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน

- ผู้วิจัยดำเนินงาน 3 ขั้นตอนๆแก่ 1) การสำรวจสภาพปัญหาในชั้นเรียน 2) การวิเคราะห์ผลกระทบสภาพใน ชั้นเรียน 3) การศึกษาสาเหตุของปัญหาในชั้นเรียน

ผู้วิจัยได้สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน โดยแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาในชั้นเรียน ได้แก่ 1) สำรวจสภาพปัญหาโดยวัดจากการทดสอบการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ผ่านร้อยละ 50 ซึ่งมี นักเรียนจำนวน 4 คนไม่ผ่านเกณฑ์ 2) การวิเคราะห์ผลกระทบสภาพในชั้นเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้และ บันทึกผลเพื่อใช้ประกอบการศึกษาและพัฒนานวัตกรรมที่มีความเหมาะสมกับตัวผู้เรียน 3) การศึกษาสาเหตุของปัญหาจาก ครูผู้สอนระดับ ม.1 ที่ได้สอนนักเรียนในปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ท่าน และครูผู้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 1 ท่าน

ระยะที่ 2 การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านวิเคราะห์

จากการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบวรเมณฑป ปีการศึกษา 2562 และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ พบว่านักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านวิเคราะห์มากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านวิเคราะห์ โดยการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา หอสมุดแห่งชาติ เว็บไซต์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียน จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า เทคนิคการใช้คำถามเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหาด้านการอ่านวิเคราะห์ได้ นอกจากนี้การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการ์ตูนยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะการอ่านและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลและนำมาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบวรเมณฑป ปีการศึกษา 2562 ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 ได้แก่ 1) แบบบันทึกข้อมูลจากการศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านวิเคราะห์, เทคนิคการใช้คำถาม 2) แบบประเมินความสอดคล้องของนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ วิเคราะห์และสรุปผลจากแบบตรวจสอบความสอดคล้องของนวัตกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจ ที่มีเกณฑ์มาตรฐานต้องสูงกว่า 0.5 ข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญปรับให้แก้ไขแผนการเรียนรู้ เพื่อให้การใช้นวัตกรรมมีความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ระยะที่ 3 การนำนวัตกรรมการใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการ์ตูนไปใช้ในการแก้ไข
ปัญหา

การนำเทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการ์ตูนไปใช้ในการแก้ไขการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนจำนวน 5 แผนการเรียนรู้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 รายละเอียดและหลักการอ่านวิเคราะห์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านวิเคราะห์นิทาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านวิเคราะห์บทความ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 แบบทดสอบการอ่านวิเคราะห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ 1) แบบประเมินทักษะการอ่านวิเคราะห์ โดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จึงจะผ่านการทดสอบการอ่านวิเคราะห์ 2) แบบทดสอบการอ่านวิเคราะห์

วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลขโดยใช้สถิติเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่ จำนวนร้อยละ ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามตามองค์ประกอบความสามารถ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการแก้ปัญหาด้านการอ่านวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน แบบการ์ตูนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบวรเมณฑป ปีการศึกษา 2562 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์จากแบบบันทึกข้อมูลสาระสำคัญมาตรฐานและตัวชี้วัดจากการศึกษาหลักสูตร แขนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบรมวงศ จำนวน 27 คน มีปัญหาด้านการอ่าน ดังนี้

สาระที่ ๑ การอ่าน		
พฤติกรรม/ สภาพปัญหา	จำนวนนักเรียน ที่มีปัญหา	ร้อยละ
1. นักเรียนสามารถตีความ แปลความและขยายความเรื่องที่อ่าน	2	11
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้าน อย่างมีเหตุผล	4	15

จากตารางที่ 1 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาประกอบด้วย 2 เรื่องคือจากปัญหานักเรียนสามารถตีความ แปลความและขยายความเรื่องที่อ่าน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11 นักเรียนสามารถวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้าน อย่างมีเหตุผล จำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 15

จากปัญหาในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบรมวงศ มีทั้งหมด 6 เรื่อง ได้แก่ 1) การตีความ แปลความและขยายความเรื่องที่อ่าน 2) การวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล 3) การเขียนเรียงความ 4) การพูดในโอกาสต่าง ๆ พูดแสดงทรรศนะ โต้แย้ง โนมน้าวใจและเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษาถูกต้องเหมาะสม 5) การอธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย และ 6) การท่องจำ และบอกคุณค่าบทความตามที่กำหนดและบท ร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาการวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านใน ทุก ๆ ด้าน อย่างมีเหตุผล โดยมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 4 คน จากนักเรียนทั้งหมด 27 คน คิดเป็นร้อยละ 15

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนานวัตกรรมเทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการ์ตูน

ผลการศึกษาวัตกรรมการใช้ในการแก้ไขปัญหการอ่านวิเคราะห์ พบว่า ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาและสาเหตุของ ปัญหาวัตกรรมการที่เหมาะสมคือเทคนิคการใช้คำถาม โดยมีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหการอ่าน วิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงสร้างนวัตกรรมและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านตรวจสอบ ผลประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินมีผล สอดคล้องที่ 0.86 ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหการอ่านวิเคราะห์ได้และค่าสอดคล้องการประเมินเกณฑ์การประเมินการ อ่านวิเคราะห์ที่ 0.92 แปลผลได้ว่า สามารถนำไปประเมินการอ่านวิเคราะห์ได้และปรับแก้วัตรกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน แบบการ์ตูนใช้ในสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยนำข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญมาพัฒนานวัตกรรมให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นก่อนนำไปใช้

ระยะที่ 3 ผลการนำนวัตกรรมเทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการ์ตูนไปใช้ในการ แก้ปัญหา

ผู้วิจัยได้นำนวัตกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาใช้ในการแก้ปัญหานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบรมวงศ จำนวน 4 คน ที่มีปัญหาด้านการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการ อ่านแบบการ์ตูน ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านวิเคราะห์ ชุดนิทาน แบบทดสอบการอ่านวิเคราะห์ ชุดเรื่องสั้น แบบทดสอบการ อ่านวิเคราะห์ ชุดบทความ จากนั้นทำแบบทดสอบการเขียนเรียงความเพื่อวัดผล สรุปผลข้อมูลเชิงปริมาณจากการนำนวัตกรรม ไปใช้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการตุ้ยน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบวรเมงคล กำหนดเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70

ความสามารถในการอ่านวิเคราะห์							
แผนที่	หัวข้อ	นักเรียน	คะแนน (10)	ร้อยละ	คะแนนซ่อม (10)	ร้อยละ	แปลผล
1	นิทาน	คนที่ 1	7	70			ผ่านเกณฑ์
		คนที่ 2	6	60	7		ผ่านเกณฑ์
		คนที่ 3	7	70			ผ่านเกณฑ์
		คนที่ 4	7	70			ผ่านเกณฑ์
2	เรื่องสั้น	คนที่ 1	5	50	7	70	ผ่านเกณฑ์
		คนที่ 2	4	40	7	70	ผ่านเกณฑ์
		คนที่ 3	5	50	7	70	ผ่านเกณฑ์
		คนที่ 4	6	60	7	70	ไม่ผ่านเกณฑ์
3	บทความ	คนที่ 1	7	70			ผ่านเกณฑ์
		คนที่ 2	6	60	7	70	ผ่านเกณฑ์
		คนที่ 3	7	70			ผ่านเกณฑ์
		คนที่ 4	7	70			ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบการอ่านวิเคราะห์ พบว่า การอ่านวิเคราะห์ ชุดนิทาน มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 1 คน ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3 คน การอ่านวิเคราะห์ ชุด เรื่องสั้น มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 4 คน การอ่านวิเคราะห์ ชุด บทความ มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 1 คน ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3 คน และเมื่อทำการสอบซ่อม มีนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวนทั้งสิ้น 4 คน

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการตุ้ยนสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาค่านการวิเคราะห์ได้ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนมีคะแนนพัฒนาการความสามารถที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนรายบุคคลในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ผลการสังเกตนักเรียนรายบุคคล

นักเรียนคนที่ 1 มีคะแนนจากการอ่านวิเคราะห์ ชุดนิทาน และชุดบทความ ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 70 ด้านคุณลักษณะรายบุคคลนักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี สามารถวิเคราะห์เนื้อหานิทาน และบทความได้ตามที่ผู้วิจัยกำหนด

นักเรียนคนที่ 2 มีคะแนนจากการอ่านวิเคราะห์ ชุดเรื่องสั้น ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 60 และ 60 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อได้รับการสอบซ่อม จึงมีคะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ด้านคุณลักษณะรายบุคคลนักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรมแต่ใช้เวลาทำอย่างเร่งรีบ ไม่มีสมาธิ และชอบสนทนากับเพื่อน อีกรังยังต้องฝึกซ้อมกีฬา ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์เนื้อหานิทาน เรื่องสั้นและบทความได้ตามที่ผู้วิจัยกำหนด

นักเรียนคนที่ 3 มีคะแนนจากการอ่านวิเคราะห์ ชุดเรื่องสั้น ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ด้านคุณลักษณะรายบุคคลนักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรมแต่ใช้เวลาทำอย่างเร่งรีบ เนื่องจากต้องฝึกซ้อมกีฬา ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์เรื่องสั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่ผู้วิจัยกำหนด

นักเรียนคนที่ 4 มีคะแนนจากการอ่านวิเคราะห์ ชุดเรื่องสั้น ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ด้านคุณลักษณะรายบุคคลนักเรียนมีความร่วมมือในการทำกิจกรรมแต่ใช้เวลาทำอย่างเร่งรีบ เนื่องจากต้องฝึกซ้อมกีฬา ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์เรื่องสั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่ผู้วิจัยกำหนด

สะท้อนผลการแก้ไขปัญหาการเขียนเรียงความโดยใช้วิธีการสอนแบบอุปนัยร่วมกับปิงกราฟฟิก ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อดีได้แก่ 1) วิธีการสอนแบบอุปนัยช่วยให้ นักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียนเรียงความอย่างเต็มศักยภาพมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นไปตามระดับความยากง่าย ให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะเขียน และเป็นการกระตุ้นความคิดและจินตนาการสร้างสรรค์ของนักเรียนอีกด้วย 2) เทคนิคการใช้ผังกราฟิก ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียน เพราะช่วยจัดลำดับความคิด และปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้อย่างถาวร ช่วยวางโครงเรื่องก่อนการเขียนเรียงความ ทำให้นักเรียนมีแนวทางในการเขียนเรียงความ ข้อจำกัดของนวัตกรรม 1) วิธีการสอนแบบอุปนัยใช้เวลาค่อนข้างมากพอสมควร เนื่องจากการเขียนเรียงความนั้นมีความยาวพอสมควร อาจเกิดความเบื่อหน่ายดังนั้นผู้วิจัยต้องคอยกระตุ้น 2) นักเรียนควรเป็นผู้เลือกประเภทผังกราฟิกที่นำมาใช้ด้วยตนเอง เพราะวัตถุประสงค์ของการใช้ผังกราฟิกนั้นไม่ได้อยู่ที่รูปแบบของผังกราฟิก แต่อยู่ที่การใช้ผังให้สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ที่มีความหมายต่อผู้เรียน

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการดำเนินการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบจากการสำรวจสภาพปัญหาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบวรเมศร ปีการศึกษา 2562 นักเรียนขาดทักษะการอ่านวิเคราะห์ จำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 15 ต้องได้รับการแก้ไข้ปัญหาเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานกำหนด สาเหตุของปัญหามาจากการที่นักเรียนไม่สามารถจับใจความและตีความเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562

นวัตกรรมมีความเหมาะสม คือ เมื่อวิเคราะห์และศึกษาการใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการดูเพื่อแก้ไข้ปัญหาการอ่านวิเคราะห์ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไข้การเขียนเรียงความจำนวนทั้งสิ้น 5 แผน 5 ชั่วโมงและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทยตรวจสอบโดยมีค่าสอดคล้องอยู่ที่ 0.86 มีความเหมาะสมจะนำไปใช้ในการแก้ไข้การจัดการเรียนรู้

การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไข้ปัญหาการอ่านวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการดู ทั้งนี้ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวนร้อยละ 70 ทั้งหมด 4 คน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม เป็นเทคนิคที่นำมาพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน ชนาธิป พรกุล (2557: 176-186) กล่าวว่า เทคนิคการใช้คำถามเป็นเทคนิคสำคัญของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาระดับคำถามประเภทต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ ทั้งเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนา วิริย

เวชกุล (2558: 64) ที่ได้กล่าวว่า เทคนิคการใช้คำถามเป็น การวิธิตาม เพื่อให้ผู้เรียนตอบโดยใช้การสังเกต ความคิดเห็น เหตุผล ที่ใช้ความสามารถในระดับสูงกว่าความจำอีกทั้งเพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์ในระหว่างกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูสามารถนำการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการดูไปปรับใช้ เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาความสามารถในการอ่านรูปแบบต่าง ๆ ในรายวิชาอื่นที่วัดและ ประเมินผลจากการอ่านได้
2. ครูควรควบคุมเวลาในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน แบบการดูให้กระชับมากยิ่งขึ้น เนื่องจากนักเรียนจำเป็นต้องใช้เวลาพอสมควรสำหรับการแก้ไขการอ่านวิเคราะห์จนกว่าจะ เสร็จสมบูรณ์
3. ครูควรสอนซ่อมเสริมหรือปรับพื้นฐานความรู้เพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนก่อนใช้นวัตกรรม เพื่อให้ นักเรียน แต่ละคน สามารถใช้ความรู้ที่มีในการพัฒนาความสามารถในการอ่านวิเคราะห์ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยการนำการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน แบบการดู ผนวกกับนวัตกรรมอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กอบกาญจน์ วงศ์สิทธิ์. (2541). *การใช้ภาษาในเรื่องราชาธิราชฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉันทนา วิริยะเวชกุล. (2558). *เทคนิคการสอนสำหรับครู : Teaching techniques for teachers* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชนาธิป พรกุล. (2557). *การสอนกระบวนการคิด : ทฤษฎีและการนำไปใช้* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิกรม มาประณีต. (2559). การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยเทคนิค การใช้คำถามระดับสูง. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*. 31(2), 48-61.